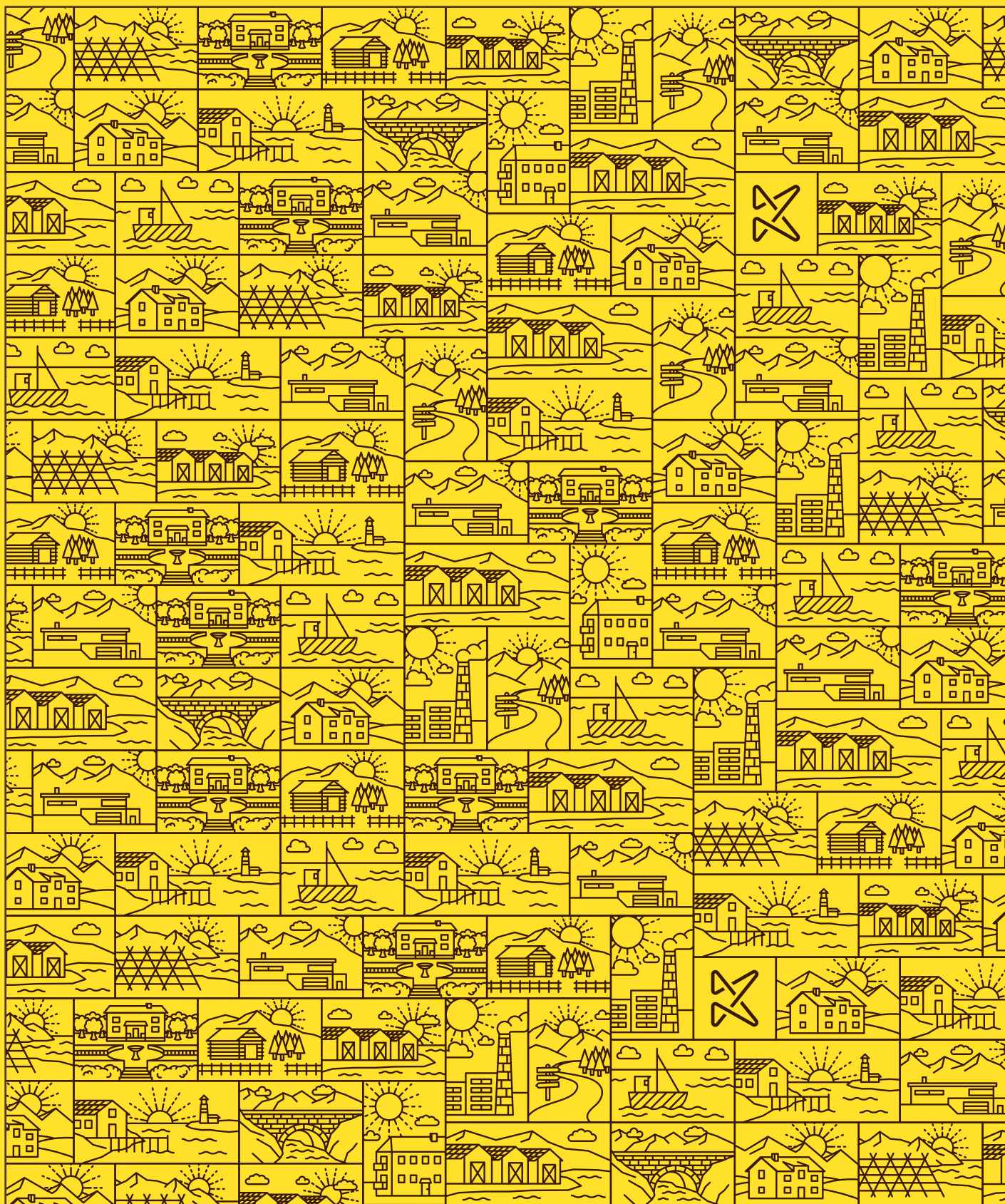

Kulturminnefondet

Kulturminnefondet

15 år med bevaring gjennom verdiskaping

15 år i kulturminneverdenen er forsvinnende lite, men for noen er 15 år et helt liv. I forbindelse med Kulturminnefondets jubileum fikk vi tak i fem femtenåringer fra Røros, som vi snakket med om deres forhold til verdensarven Røros og den kulturarven de omgir seg med til daglig. Vi fikk så hjelp av en dyktig fotograf på Røros, **Tom Gustavsen**, som hjalp oss med å fotografere disse ungdommene i feststasen sin, i eller ved ulike kulturminner på Røros.

Mår Martesønn

- Dette rommet i den flotte leiligheten i Finnegården er utrolig vakkert, men også litt skummelt. Det er lett å lure på hva slags liv som ble levd her før i tiden. Min far var restaureringshåndverker, så jeg har fått med meg en lærdom om viktigheten av å ta vare på det gamle. Hver sommer er jeg med på musikkspillet Elden, og bor nærmest på slegghaugene, midt i kulturarven. Det er fint.

Finnegården, suite

Finnegården har bevart sitt opprinnelige preg med hovedbygning, stuebygning, borgstue, fjøs, stabbur, stall og utedo. I hovedbygningen ligger en suite med finstuer på rekke og rad mot Bergmannsgata. Handelshuset Engzelius har satt sine tydelige spor her, gjennom svært påkostede interiører, blant annet med tapet som illuderer gyldenlær.

BYMISJONSSENTERET

Ålesund, Møre og Romsdal

Det nyromanske bygget kjent som Metodistkirken i Ålesund, ble overtatt av Kirkens Bymisjon i 2016. Prosjektet har klare samfunnsnyttige elementer, da Bymisjonssenteret blant annet skal huse daglig kafè med servering av hjemmelagde og rimelige måltider, holde åpne arrangementer særlig i forbindelse med høytider, samt drive arbeidstreningstiltak. Med 900.000 kroner i støtte fra Kulturminnefondet, skal fasader og vinduer nå restaureres.

INNHold

Del I. Styreleders beretning	7
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
Styrets arbeid	8
Hovedtall	10
Del III. Årets aktiviteter og resultater	12
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2018	12
Resultater og måloppnåelse 2018	13
Kulturminner og kulturmiljø	13
Rapportering på styringsparametere	13
Oppdrag i tildelingsbrev 2018	21
Prioriteringer og ressursbruk 2018	21
Om tilskuddsordningen	21
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	24
Forhold Kulturminnefondet er bedt om særskilt rapportering på	24
Risikostyring/analyser	24
Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet	24
Personnlemmessige forhold	24
Del V. Vurdering av framtidssikter	26
Del VI. Årsregnskap	28
Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2017	28
Regnskapsprinsipp	28
Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.18	29
Årsregnskap 2018	30
Resultatregnskap	31
Balanse	32
Kontantstrømmoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter	33
Noter til årsregnskap 2017	34
Revisjonsrapport 2018	38

VERN OG VERDISKAPING

”Den økte økonomiske rammen
hjelper flere eiere i gang.

Hedda Bellsli Reinskou

- Kulturminner representerer en fortid som gjør at vi er der vi er i dag, og det er viktig å minnes i framtida. Den store flotte Røroskirka er jeg veldig glad i, den viser hvor mye kobberverket har hatt å si for Røros. Jeg liker stemningen på Røros, at det er en rolig plass men allikevel med mye som skjer. De gamle husene er veldig vakre, og gir Røros et spesielt preg ingen andre plasser har, med litt ekstra fred og ro uten all støyen man finner i byer.

Pressemuseet, setteriet

Det tekniske utstyret i Pressemuseet Fjeld-Ljom vedlikeholdes jevnlig, og besøkende kan oppleve et autentisk avismiljø i full drift. I setteriet står sette-kassene på rekke og rad med alle tenkelige skrifttyper, og typografene håndterer de små blytypene i et høyt tempo. Det er et møysommelig arbeid å lage en avisside på gammelmåten.

Kulturminnefondet feiret sitt 15-årsjubileum i 2018. Det viktigste vi har lært i disse årene er hvor avgjørende det er å la vern og bruk gå hånd i hånd.

I jubileumsåret skal det først og fremst rettes en stor takk til alle private eiere av verneverdige kulturminner, som bruker tid og ressurser på å ta vare på den viktige kulturarven som finnes i Norge.

Vi har de siste årene hatt en stor vekst i søknadsmengden til Kulturminnefondet, og det er gledelig å se at interessen for å sette i stand kulturminner øker. Vi har aldri behandlet flere søknader fra eiere som vil sette i stand sine kulturminner, og tiltakene og søknadene har økt i kvalitet. Dette har skjedd fordi langt flere eiere har blitt klar over at de eier et kulturminne, og dermed kan søke Kulturminnefondet om økonomisk støtte til å sette det i stand.

Derfor er det svært gledelig at den økonomiske rammen Kulturminnefondet har til fordeling er økt betydelig de siste årene. Dette gjør oss i stand til å hjelpe flere eiere i gang med sine prosjekter.

Flere eiere ser på selve arbeidet med søknaden som en overkommelig oppgave, siden Kulturminnefondet har hatt stort fokus på å forenkle søknadsprosedyrene. Dette har gitt gode resultater. NIBR gjennomførte i 2016 en uavhengig evaluering av Kulturminnefondet, som levner liten tvil om at organisasjonen lykkes i å nå målene som er satt både i vedtekter og tildelingsbrev fra Klima- og miljødepartementet. Virksomheten fremstår stadig mer effektiv og profesjonell.

Da styret i Kulturminnefondet i 2014 vedtok sin nye langsiktige strategiplan, ble samarbeidet med de private eierne løftet frem som en hovedstrategi. Uten et nært samarbeid med de som eier kulturminnene, er det vanskelig å skape resultater i det praktiske kulturminnevernet. Styret har hatt et sterkere fokus på prosjekter som utløser verdiskaping, og utviklingen av Kulturminnefondet som et lavterskeltilbud og en rendyrket tilskuddsordning.

En samfunnsøkonomisk analyse utarbeidet av konsu-

lentselskapet Menon Economics, viser at én krone i tilskudd fra Kulturminnefondet fører til at det brukes 3,50 kroner på bevaringsprosjektet. Analysen viser også at en betydelig andel av kulturminnene som får støtte, endres fra å ikke være i bruk, til å bli brukt av eieren som bolig eller næringsvirksomhet som servering- og overnattingssted etter restaurering.

2018 er også brukt til å konsentrere seg om framtidens utfordringer og muligheter. Vi har de siste årene sett en økende interesse for kulturarv og kulturminner. Dette tror vi vil forsterkes i årene som kommer, og da er det avgjørende at vi har større oppmerksomhet på kvalitet og kompetanse innenfor ulike håndverkstradisjoner i Norge.

Styret i Kulturminnefondet er godt fornøyd med resultater og måloppnåelse i året som har gått.

Jeg vil også benytte denne anledningen til å takke styret og administrasjonen for godt samarbeid, og Klima- og miljødepartementet for oppdrag og virkemidler. Ikke minst takk til alle engasjerte eiere, som bruker tid, engasjement og ressurser i bevaringen av viktige kulturminner.

Røros, januar 2019

Helen Bjørnøy
Helen Bjørnøy, styreleder

Kulturminnefondet ble opprettet i 2002, og er i dag et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, direkte underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Virksomhetens hovedformål er å bevilge penger til kulturminnetiltak. Kulturminnefondet er en rendyrket tilskuddsordning, som skal være et lavterskeltilbud for private eier av verneverdige kulturminner, og har således en spesiell plass i det nasjonale kulturminnevernet.

En egen forskrift for Kulturminnefondet gir føringer for virksomheten (Forskrift om vedtekter for Norsk kulturminnefond, FOR-2014-01-31-105). Videre gir det årlige tildelings-

brevet og økonomiinstruksen fra departementet nærmere retningslinjer for styret og administrasjonen. I følge forskriften kan midler brukes til tiltak innenfor hele kulturminnefeltet og formålet er formulert slik:

Kulturminnefondet skal:

- a) bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige og fredete kulturminner
- b) bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

STYRETS ARBEID

Klima- og miljødepartementet oppnevnte nytt styre fra 1. juli 2015. Styret har fire års funksjonstid.

Helen Bjørnøy, styreleder
Jon Birger Østby, nestleder
Per Kyrre Reymert
Kjetil Reinskou
Elisabeth Sjo Jespersen

Styret forvalter midlene i samsvar med og innenfor rammene av forskriften, og treffer vedtak om tilskudd fra midlene.

Kulturminnefondets styre har hatt 7 møter i 2018, hvorav 3 har vært epostmøter. Foruten tildeling av midler har sentrale saker vært:

- Årsbudsjett og regnskap
- Endring av delegeringsreglementet for Kulturminnefondet
- Styrets prioriteringsnotat
- Ny leieavtale Bergmannsgata 17
- Forenkling av søknadsprosedyrene
- Alternativer for Kulturminnefondets elektroniske system for søknadsbehandling.
- Revisjon av lønnspolitikk for Kulturminnefondet
- Kunngjøring av tilskuddsordningen for 2019
- HMS-håndbok for Kulturminnefondet
- Løpende saksbehandling 2019
- Tildeling av handverks- og formidlingsstipend
- Forenklingsarbeid
- Klagesaker

Arbeidsutvalget, som består av styreleder og nestleder, deltar i halvårsmøtene med Klima- og miljødepartementet. Styreleder har gjennomført medarbeidersamtale med direktøren. Kulturminnefondet er et økonomisk virkemiddel i arbeidet

med å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer, og har et ansvar for å følge KLDs helhetlige miljøpolitikk. I dette ligger særlig ansvaret for å redusere tapet av kulturminner og sørge for at kulturarven blir et viktig bidrag i samfunnsutviklingen.

FIGUR 1. VIKTIGE SAMMENHENGER I KULTURMINNEFONDETS RESULTATKJEDE

Kulturminnefondet er lokalisert på Røros, og har to avdelinger. Fagkontoret arbeider med søknadsbehandling, samt veiledning, informasjon og faglig rådgiving til søkeren. Administrasjonsavdelingen består av post, sentralbord, økonomi og regnskap, personal og HR, kommunikasjon og klagesaksbehandling. Kulturminnefondet har 19 ansatte fordelt på 16,7 årsverk.

Ledelsen består nå av:

- Direktør: **Simen Bjørgen**
- Underdirektør/Kontorsjef Administrasjon og personalansvarlig: **Eli Heirung**
- Kontorsjef Fagavdeling 1 og 2: **Einar Engen**

Rosendal Turisthotell
 Kvinnherad i Hordaland
 300.000,- til skifertak

En tilfeldig forbipassering og en lapp var det som skulle til før Ove og Turid Hellestad ble hotelleiere i Rosendal. Helt tilfeldig, på hyttejakt, gikk de forbi bygningen som hadde en lapp med skriften «vurderes solgt». Ganske spontant slo de til og kunne kalle seg hotelleiere. Bygget krevde mye arbeid før det kunne gjeste tilreisende og kulturelle arrangement, men Ove og Turid har nå drevet hotellet siden 2007.

HOVEDTALL

TABELL 1. ANTALL SØKNADER MED UTVIKLINGSTALL

År	Ordinære søknader	Søknader sikring	Søknader kurs/seminar	Søknader til sammen	Økning antall	Økning
2016	902	191	23	1116	151	16 %
2017	1242	171	24	1437	321	29 %
2018	1105	249	30	1384	-53	-4 %

Tabell 1 viser utvikling av antall søknader ved ordinær frist 1. november, i tillegg søknader i forbindelse med kurs og sikring som behandles løpende. Det var en betydelig økning fra 2016 til 2017.

TABELL 2. SØKNADSBELØP MED UTVIKLINGSTALL (BELØP I 1000)

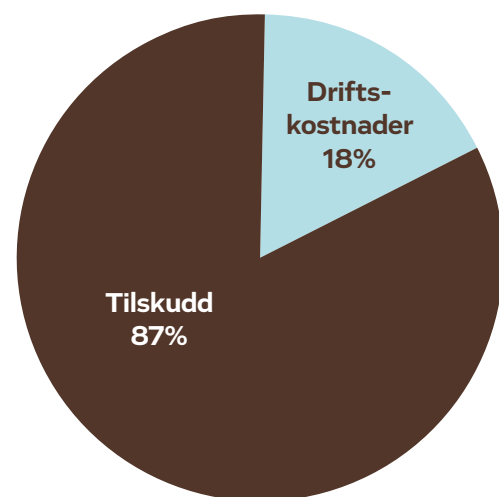
År	Ordinære søknader	Søknader sikring	Søknader kurs/seminar	Søknadsbeløp til sammen	Endring fra fjorår	Differanse
2016	229 914	10 557	927	241 398	3 619	2 %
2017	340 366	10 163	1 111	351 640	110 242	46 %
2018	320 429	22 016	1 452	343 897	-7 743	-2 %

Tabell 2 viser utvikling av omsøkt beløp ved ordinær frist 1. november, i tillegg søknader i forbindelse med kurs og sikring som behandles løpende.

TABELL 3. UTVALGTE NØKKELTALL FRA ÅRSREGNSKAPET (BELØP I 1000)

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2016	2017	2018
Antall årsverk	14	15,4	16,7
Samlet bevilgning fra KLD	87 094	103 898	112 170
Driftsutgifter	19 564	17 520	19 999
Tildeling av tilskudd	73 770	99 172	109 080
Lønnsandel av driftsutgifter	56 %	61 %	63 %
Lønnsutgifter per årsverk	730	694	750

FIGUR 3. ANDEL AV ÅRETS BEVILGNING

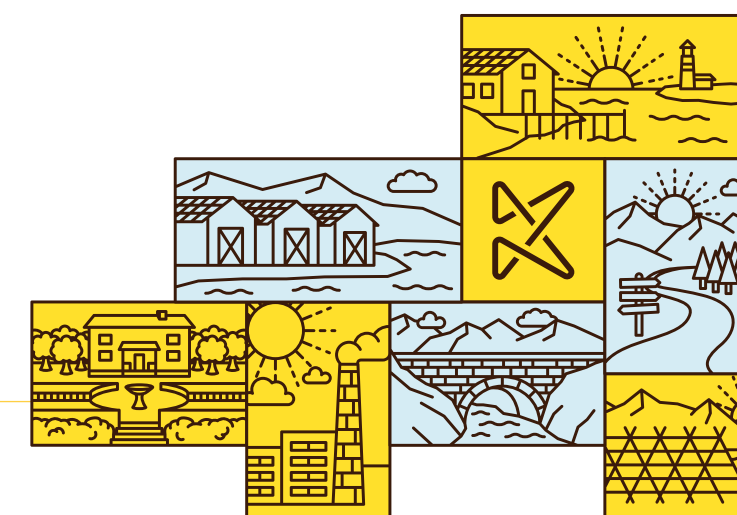

Figur 3 viser hvor stor andel av driftkostnader og tilsagn om tilskudd utgjør i prosent av årets bevilgning på 112 mill kroner.

DE NI LØENE I HEMSEDAL

Hemsedal, Buskerud

På Jordheimsmyran, ved porten inn til Hemsedal, ligger ni løer med ni forskjellige eiere, som et viktig element i jordbrukslandskapet. Løene er gode eksempler på byggeskikken i fjellbygdene på 1900-tallet, og er lite endret. Ingen av løene i seg selv er unike, men sammen danner de et helhetlig kulturmiljø, der de ligger på rekke og rad. Til sammen fikk prosjektene 457.000 kroner i tilsagn i 2018.

SAMLET VURDERING AV RESULTATER, MÅLOPPNÅELSE OG RESSURSBRUK I 2017

”En krone fra Kulturminnefondet utløser 3,5 kroner totalt til bevaringsinnsats på kulturminnet.

Menon Economics 2017

Kulturminnefondet skal bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige kulturminner, og bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for verdiskaping.

Søknadsmengden til Kulturminnefondet fra private eiere av verneverdige kulturminner er stadig høy. Kulturminnefondet er et lavterskeltilbud for private eiere. Vi bidrar til dette ved å gi faglig og økonomisk støtte til istandsetting av verneverdige kulturminner. Vi skal også spre erfaringer fra våre prosjekter på en slik måte at kulturminner får et høyere fokus i samfunnsutviklingen.

Tilskudd til tiltak skal også bidra til at eierne kan drive næringsutvikling i tilknytning til de istandsatte kulturminnene. «Vern gjennom bruk» er nå rettesnoren for hele kulturminneforvaltningen. Innenfor rammen av forskrift og årlige tildelingsbrev kan Kulturminnefondet bidra til bevaring av et bredt spekter av kulturminner.

Evalueringene av Kulturminnefondet som er gjennomført By- og regionforskningsinstituttet NIBR og Menon Economics, viser god resultatutvikling. Kulturminnefondet blir stadig mer effektive, profesjonelle og synlige. Evalueringene levner liten tvil om at Kulturminnefondet lykkes i å nå målene som er satt både i tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet, slik NIBR ser utviklingen fra 2007. Hovedbildet i brukerundersøkelsen er at Kulturminnefondet fungerer mye bedre som et lavterskeltilbud i dag enn noen gang tidligere. Arbeidet som er gjort med å forenkle og forbedre søknadsprosessen har satt positive spor.

Resultatene og funnene i analysene tyder på at Kulturminnefondets innsats og virkemiddelbruk over tid, gir ønskede effekter i samsvar med samfunnsoppdraget og nasjonalt miljømål 2.1.

Kulturminnefondet har også en pådriverrolle nasjonalt, hvor hensikten er å skape blesst om gode resultater fra bevaring av kulturminner. Gjerne ved å løfte frem gode eksempler, der istandsatte kulturminner gir grunnlag for verdiskaping.

Kulturminnefondet mener ressursbruken har vært effektiv i 2018, både i forhold til hva Kulturminnefondet har brukt ressurser på og hvordan ressursene er brukt, jf. tabell 3. I neste kapittel oppsummeres Resultater og måloppnåelse i 2018, herunder prioriteringer og ressursbruk samt omtale av virkemiddelbruk.

Samlet sett er Kulturminnefondet godt fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2018.

RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE 2018

Kulturminner og kulturmiljø

Nasjonale mål:

2.1 Tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres.
2.2 Et prioritert utvalg automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner skal ha et ordinært vedlikeholdsnivå innen 2020.

2.3 Et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljø skal være vedtaksfredet innen 2020.

2.4 Fredede bygninger, anlegg og fartøy skal ha et ordinært vedlikeholdsnivå innen 2020.

Det ble ikke gitt tilskudd til fredete bygninger, anlegg og fartøy eller arkeologiske kulturminner i 2017, utover et fåtall tilsagn til bygninger innenfor kategorien kulturmiljøfredete miljøer. Det rapporteres derfor ikke særskilt på 2.2, 2.3 og 2.4. I de siste årene har arbeidsfordelingen mellom Kulturminnefondet og Riksantikvaren blitt avklart, slik at tilsagn i all hovedsak går til ikke fredete kulturminner, jf. instruks for Kulturminnefondet.

Prioriteringer:

Kulturminnefondet skal prioritere arbeidet med å forenkle søknadsprosedyrene.

Rapportering på styringsparametere

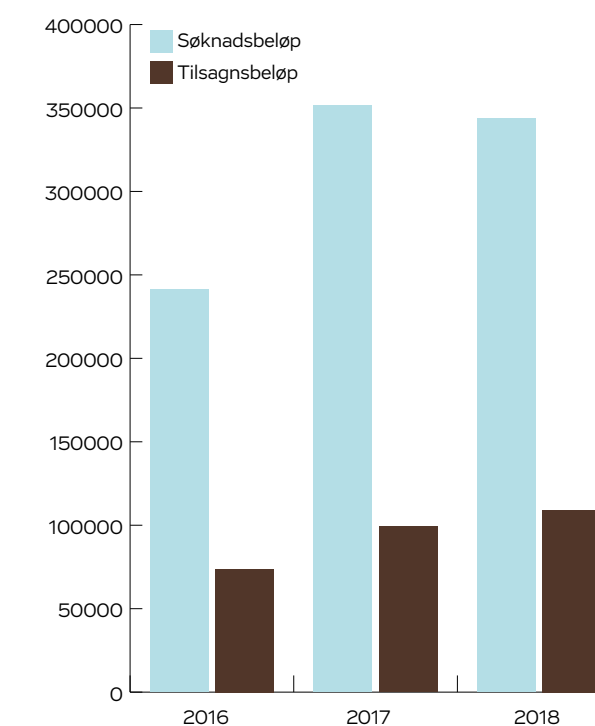
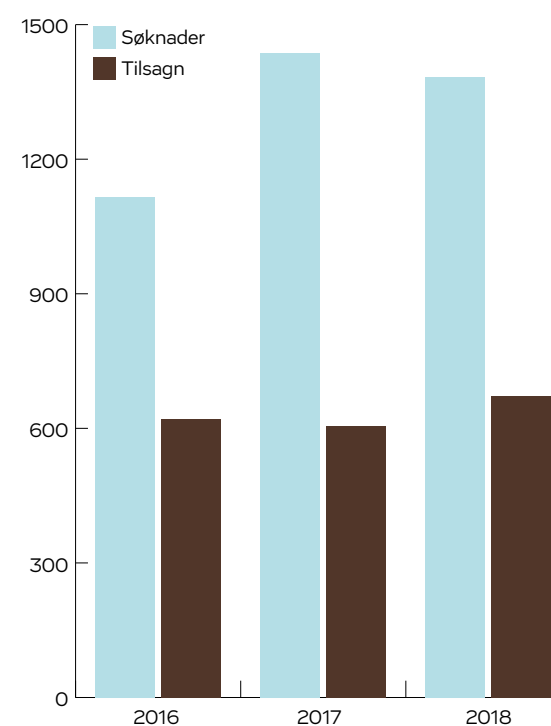
Tallmaterialet er knyttet til den ordinære søknadsrunden med søknadsfrist 1. november 2017, og til de løpende og delegerete tilskuddsordningene. Tabellene og grafene under viser hvordan tilskudd og løpende prosjekter fordeler seg pr 31.12.2018.

1. Søknader og tilsagn i antall og beløp i 1000

Antall totalt pr år	2016	2017	2018
Søknader	1116	1437	1384
Tilsagn	621	606	672

Beløp totalt pr år	2016	2017	31.8.18
Søknadsbeløp	241 406	351 640	343 898
Tilskuddsbeløp	73 739	99 172	109 080

TABELL 1

Tabell 1 viser hovedtall. Søknader og tilsagn i antall og beløp med utviklingstall siste tre år. Søknadsantallet for 2018 viser en liten nedgang i forhold 2017, men antall søknader er likevel høyt i forhold til antall tilsagn. Samlet omsøkt beløp i 2018 er som i 2017, svært høyt i forhold til totalt tildelte midler.

2. Søknader og tilsagn i antall og beløp fordelt på fylker

Fylke	Antall søknader	Omsøkt beløp	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp	% av omsøkt beløp	% av antall søknader
Finmark	19	4 418	10	1 422	32 %	53 %
Troms	28	5 056	13	1 480	29 %	46 %
Nordland	111	31 847	56	7 745	24 %	50 %
Trøndelag	148	33 508	65	9 809	29 %	44 %
Møre og Romsdal	89	22 091	38	7 552	34 %	43 %
Sogn og Fjordane	93	32 978	38	9 139	28 %	41 %
Hordaland	111	30 864	49	7 575	25 %	44 %
Rogaland	84	17 642	37	5 712	32 %	44 %
Vest-Agder	44	6 758	29	3 186	47 %	66 %
Aust-Agder	69	13 695	38	5 667	41 %	55 %
Telemark	56	11 627	28	5 275	45 %	50 %
Vestfold	24	5 357	14	2 770	52 %	58 %
Buskerud	65	12 372	40	4 858	39 %	62 %
Oppland	143	30 405	73	10 198	34 %	51 %
Hedmark	105	21 851	40	6 692	31 %	38 %
Oslo	77	25 843	42	9 056	35 %	55 %
Akershus	73	18 782	36	5 334	28 %	49 %
Østfold	45	18 798	26	5 610	30 %	58 %
Sum 31.12.2018	1384	343 898	672	109 080	32 %	49 %

Antall tilsagn 2017	1 437	351 641	606	99 101
Antall tilsagn 2016	1 116	241 406	621	73 739

Tabell 2 viser hvordan antall søknader og søknadsbeløp fordeler seg i forhold til antall tilsagn og tilsagnsbeløp fylkesvis. De fylkene som skiller seg ut med høye tilsagn har også stort antall søknader. Det er i midlertid noen fylker hvor det er høyt tilsagnsbeløp i forhold til antall søknader. Dette skyldes at det er gitt noen store enkelttildelinger. Tilsagn og beløp må ses i lys av tidligere tildelingsrunder, føringer i tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet og styrets prioriteringer. I fylkesoversikter rapporteres det samlet for det nye Trøndelag fylke.

”Først og fremst skal det rettes en stor takk til alle private eiere av verneverdige kulturminner som bruker tid og ressurser på å ta vare på den viktige kulturarven som finnes i Norge.

Helen Bjørnøy, styreleder i Kulturminnefondet

3. Søknader og tilsagn i antall og beløp fordelt på type eierform

	Antall søknader	Omsøkt	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp
11 Enkeltperson(er)	1011	205 942	477	60 461
12 Sameie	88	22 735	57	9 494
21 Privat selskap	21	10 288	15	5 767
22 Privat foretak	16	2 129	8	507
23 Aksjeselskap	77	48 740	44	17 711
24 Boligbyggelag	1	1 603	1	900
25 Borettslag	12	3 974	6	1 336
31 Ideell forening m/kulturminneformål	29	5 941	14	2 366
32 Forening	49	15 817	17	2 300
33 Venneforening	6	2 629	3	475
41 Ideell stiftelse m/kulturminneformål	20	8 425	9	2 612
42 Stiftelse	38	13 100	20	5 101
51 Kommunal eie	12	2 026	1	50
52 Kirkelig fellesråd/menighetsråd	1	35	-	-
54 Offentlig	3	506	-	-
Sum 31.12.2018	1 384	343 898	672	109 064

Tabell 3 viser hvordan søknader og tilsagn fordeler seg i forhold til forskjellige eierkategorier. De siste åra har de private eierne fått større oppmerksomhet ved tildelingene, jf. styrets prioriteringer. 55 % av totalt bevilget er gitt til private enkelt-personer og 16 % til kategorien aksjeselskap. Tilsagn til kulturminner eid av kommuner har derfor ikke blitt prioritert. Det samme gjelder virksomheter som mottar offentlig driftsstøtte eller foreninger for slike.

4. Antall tilsagn fordelt på type kulturminnekategori

	Privat	Selskap/ Foretak	Forening	Stiftelse	Offentlig eie	Sum
Arkeologi	0	0	0	0	0	0
Private bygninger	477	38	10	10	0	535
Industri og forretningsbygg	20	28	3	2	0	53
Offentlige og allmenne bygninger	6	2	11	8	0	27
Utenomhusanlegg og kulturlandskap	6	2	1	0	0	9
Ferdse og samferdselsanlegg	4	0	2	1	0	7
Båt og fartøy	15	2	7	4	0	28
Andre konstruksjoner	1	0	0	0	0	1
Kurs og seminar	5	2	0	4	1	12
Sum 31.12.2018	534	74	34	29	1	672

Antall tilsagn 2017	470	65	48	23	0	606
Antall tilsagn 2016	520	37	46	16	2	621

Tabell 4.1 viser hvordan tilsagn er fordelt til de forskjellige kulturminnetypene i forhold til forskjellige eierformer. I 2018 ble det gitt flere tilsagn til kategorien selskap/foretak enn i 2017. Utvikling siste tre år viser at tilsagn gis til et høyt antall privat, og antall tilsagn til AS er fordoblet siden 2016, jf. styrets prioriteringer og KLD's instruks for Kulturminnefondet.

TABELL 4.2

	Fredet	Vernet	Definert verneverdig	Udefinert	Sum
Arkeologi	0	0	0	0	0
Private bygninger	2	112	218	203	535
Industri og forretningsbygg	1	17	29	6	53
Offentlige og allmenne bygninger	0	7	12	8	27
Utenomhusanlegg og kulturlandskap	0	3	3	3	9
Ferdse og samferdselsanlegg	0	2	3	2	7
Båt og fartøy	0	0	23	5	28
Andre konstruksjoner	0	0	0	1	1
Annet - kurs	0	0	0	12	12
Sum 31.12.2018	3	141	288	240	672

Antall tilsagn 2017	2	115	261	228	606
Antall tilsagn 2016	2	92	264	263	621

Tabell 4.2 viser hvordan tilsagn er fordelt til de forskjellige kulturminnekategoriene i forhold til formell status. Den største endringen fra 2 siste åra er økning i antall tilsagn til kategorien vernet (regulert til bevaring).

TABELL 4.3

	Im-materiell	Kystmiljø	By og tettsted	Land-bruketets kulturmiljø	Industri-miljø	Sum
Arkeologi	0	0	0	0	0	0
Private bygninger	0	61	149	320	5	535
Industri og forretningsbygg	0	14	22	10	7	53
Offentlige og allmenne bygninger	0	1	15	11	0	27
Utenomhusanlegg og kulturlandskap	0	2	3	4	0	9
Ferdse og samferdselsanlegg	0	3	1	2	1	7
Båt og fartøy	0	27	0	1	0	28
Andre konstruksjoner	0	0	0	1	0	1
Annet - kurs	12	0	0	0	0	12
Sum 31.12.2018	12	108	190	349	13	672

Antall tilsagn 2017	13	111	154	313	15	606
Antall tilsagn 2016	17	95	128	361	20	621

Tabell 4.3 viser hvordan tilsagn er fordelt til de forskjellige kulturminnekategoriene i forhold til de ulike kulturmiljøene. Tabellen viser relativt jevn fordeling mellom kulturmiljøene de tre siste åra, bortsett fra by- og tettsted viser oversikten en vesentlig økning fra 2016 til 2018.

TABELL 4.4

	Samisk	Skogfinsk	Kvensk	Andre	Norsk	Sum
Arkeologi						0
Private bygninger		1	1		533	535
Industri og forretningsbygg					53	53
Offentlige og allmenne bygninger				1	26	27
Utenomhusanlegg og kulturlandskap					9	9
Ferdse og samferdselsanlegg					7	7
Båt og fartøy					28	28
Andre konstruksjoner					1	1
Annet - kurs					12	12
Sum 31.12.2018	0	1	1	1	669	672
Antall tilsagn 2017	0	2	2	0	602	606
Antall tilsagn 2016	1	3	1	0	616	621

Tabell 4.4 gir oversikt over etnisk tilhørighet. Med utviklingstall fra 2016.

TABELL 4.5

	Arkeologi	Private bygninger	Industri og forretningsbygg	Offentlige og allmenne bygninger	Utenomhusanlegg og kulturlandskap	Ferdse og samferdselsanlegg	Båt og fartøy	Andre konstruksjoner	Kurs og seminar	Sum
Finnmark		4	4	1		1				10
Troms		9	1				3			13
Nordland		47	6		1		1		1	56
Trøndelag		52	8	2			2		1	65
Møre og Romsdal		30	3	4		1				38
Sogn og Fjordane		29	3	4			1	1		38
Hordaland		32	4	4	2		6		1	49
Rogaland		31	2	2			1		1	37
Vest-Agder		23	1	1		2			2	29
Aust-Agder		31	1		2		4			38
Telemark		27	1							28
Vestfold		10		2			2			14
Buskerud		38	1			1				40
Oppland		57	9	2		1			4	73
Hedmark		36		1	1	1			1	40
Oslo		35	3	1	1		2			42
Akershus		28	2	2	1		2		1	36
Østfold		16	4	1	1		4			26
Sum 31.08.2018	0	535	53	27	9	7	28	1	12	672
Antall tilsagn 2017	0	481	39	25	13	10	19	6	13	606
Antall tilsagn 2016	0	479	50	20	13	13	24	4	18	621

Tabell 4.5 viser fylkesvis fordeling av antall tilsagn og forskjellige typer kulturminner. Med utviklingstall fra 2016.

TABELL 5.1

	2016	2017	2018
Antall søknader	1116	1437	1384
Antall søknader trukket	20	16	24
Antall tilsagn om tilskudd	608	603	672
Antall avslag	488	818	688
Antall klager behandlet	35	27	29
Antall klager som fikk medhold	13	3	1

Tabell 5.1 viser antall søknader og klager for siste 3 år. Styret har pr. 31.12.2018 behandlet 23 klager, og ingen har fått medhold, noe som er en vesentlig nedgang fra 2016.

Rammer (beløp i 1000)

TABELL 5.2

	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilskudd	Tilskuddsramme	Rest
Ordinære søknader	1 105	320 429	508	101 739	101 608	-115
Sikring og strakstiltak	249	22 016	152	6 969	8 000	1 031
Håndverkskurs og seminar	30	1 452	12	372	500	128
Til sammen	1 384	343 898	672	109 080	110 108	1 044

Tabell 5.2 viser fordeling av søknader og søknadsbeløp for de tre tilskuddsordningene med tilsagnsbeløp og antall per 31.12.2018. Den gir også oversikt over tilskuddsrammene, og det ble i 2018, innvilget totalt litt over 109 mill. kroner. Samlede tilsagnsbeløp må ses i sammenheng med budsjettet og tilbakeførte midler i løpet av året.

6. Avsluttede og løpende saker pr år (beløp i 1000)

TABELL 6A

År	Tilsagn	Avslutta	Tilbakekalte tilsagn	Løpende pr. 31.12.18
2003 - 2011	1 477	1 357	120	-
2012	217	194	21	2
2013	342	292	43	7
2014	470	397	56	17
2015	486	385	49	52
2016	621	452	57	112
2017	606	320	29	257
2018	672	118	9	545
Sum	4 891	3 515	384	992

Tabell 6A viser antall tilsagn og avsluttede prosjekter pr år. Det er tatt kontakt med alle tilskuddsmottakere som har løpende prosjekter eldre enn 2016 for slutføring. En stor del av disse har frist for avslutning satt til 31.12.2018. Rapporteringsfrist er 3 måneder etter slutt dato, jf. forskrift for Kulturminnefondet. Dette medfører at slutførte prosjekter i 2018 avsluttes formelt 3 måneder inn i 2019. Ved tilbakekalling av tilskudd har tilskuddsmottaker rett til å påklage dette, noe som kan føre til at avslutning av noen enkeltsaker tar noe lengre tid. Administrasjonen har i samarbeid med tilskuddsmottaker avsluttet en rekke tilsagn i 2018. Pr 31.12.2018 var det kun 9 tilsagn eldre enn 5 år som er løpende. Disse avsluttes i 2019. Kun 78 saker av 992 er eldre enn 3 år.

TABELL 6B

År	Tilskudd	Utbetalt	Tilbakeført	Bundne ikke ubetalte tilskudd
2003 - 2011	264 217	223 451	40 765	-
2012	39 171	30 919	7 963	287
2013	62 095	47 338	13 801	954
2014	61 002	48 149	10 349	2 503
2015	68 559	49 896	10 144	8 518
2016	73 739	48 532	9 210	15 995
2017	99 101	49 866	5 415	43 819
2018	109 080	20 797	2 482	85 784
Sum	1 041 166	742 402	140 898	157 864

Tabell 6B viser hvordan totale tilsagnsbeløp fordeler seg pr. år. Den viser også hvor mye som er utbetalt, trukket tilbake, og som står til rest for hvert tilsagnsår. Som tidligere år viser oversikten at det tar tid å gjennomføre de enkelte prosjektene. Forsinkelsene er, av eiere, begrunnet med særlig mangel på håndverkere. Erfaringer viser at gjennomføringstiden gjennomsnittlig er ca. 2,5 år.

7. Finansiering ved avsluttet prosjekt fordelt på eierform

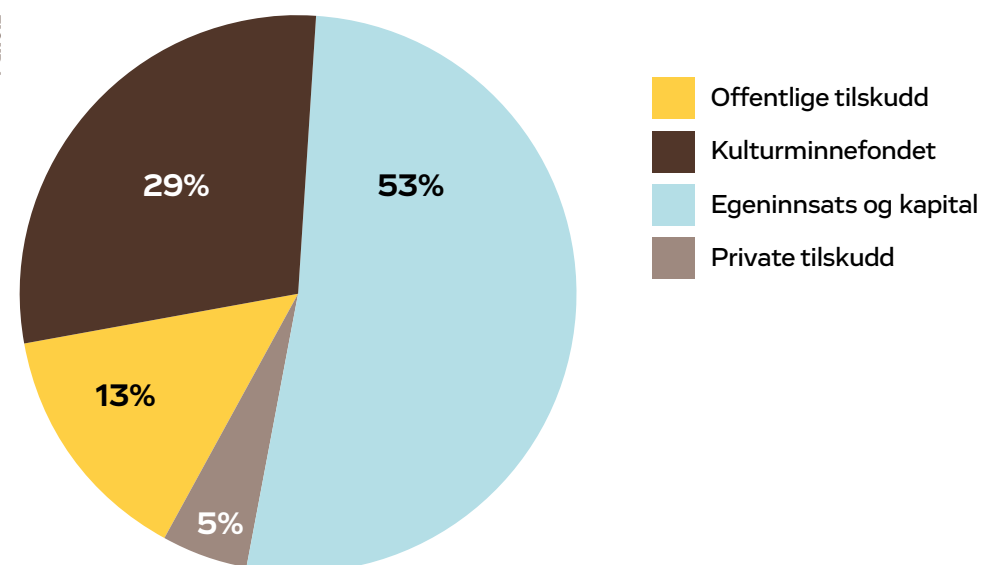
TABELL 7

	Dugnad og egne materialer	Egenkapital	Private tilskudd	Offentlige tilskudd	Kulturminnefondet
Privatpersoner	17 %	41 %	2 %	9 %	30 %
Selskap/foretak	8 %	53 %	2 %	8 %	29 %
Forening	17 %	23 %	17 %	15 %	28 %
Stiftelse	12 %	26 %	15 %	16 %	32 %
Offentlig eie	6 %	14 %	10 %	49 %	21 %
Totalt slutført i %	53 %		5 %	13 %	29 %

Tabell 7 viser hvordan sluttfinansieringen er fordelt for de forskjellige eierformene. Kulturminnefondets andel totalt sett er, som tidligere år, 30 % av totale kostnader. Her er egenfinansiering delt i dugnad/egne materialer og egenkapital. I nederste linje i tabellen over er egenfinansiering og dugnad slått sammen, og dette vises i kakediagrammet under.

Finansiering av gjennomførte prosjekter

FIGUR 1

Figur 1 viser hvordan finansieringen er fordelt for alle gjennomførte prosjekter uavhengig av eierform. I kakediagrammet er postene for dugnad og egne midler (egenkapital) slått sammen. Dette viser at tilskudd utløser høy privat medfinansiering i form av dugnad, egne materialer og egne midler, totalt 54 %. Se for øvrig tabell 7.

OPPDRAK I TILDELINGSBREV 2018

Kulturminnefondet mottok følgende oppdrag fra Klima- og miljødepartementet i tildelingsbrevet for 2018.

Oppdrag	Tidsfrist	Leveranser	Status
Levere en oversikt over utredninger/utviklingsprosjekter /rapporter som utføres hos Kulturminnefondet og som antas å ha betydning for KLD	01.7.18 og 31.12.18		
Utarbeide strategi med utgangspunkt i Menon-publikasjon 42/2017 "Kulturminnefondets samfunnsnytte"	31.12.18		Samfunnsnytte er et kriterium ved prioritering av søknadene
Påse at det er utarbeidet en enkel plan for ansatte- og pårørende håndtering og kontinuitetsplan for å sikre at viktig virksomhet kan holdes i gang, bl.a. for IKT-systemer.	Årsrapporten		1. Beredskapsplan er utarbeidet, jf. plan av 19.12.2017 2. Vi benytter eksterne IT-leverandør, som ivaretar dette ihht. leveranseplan.

Prioriteringer og ressursbruk 2018

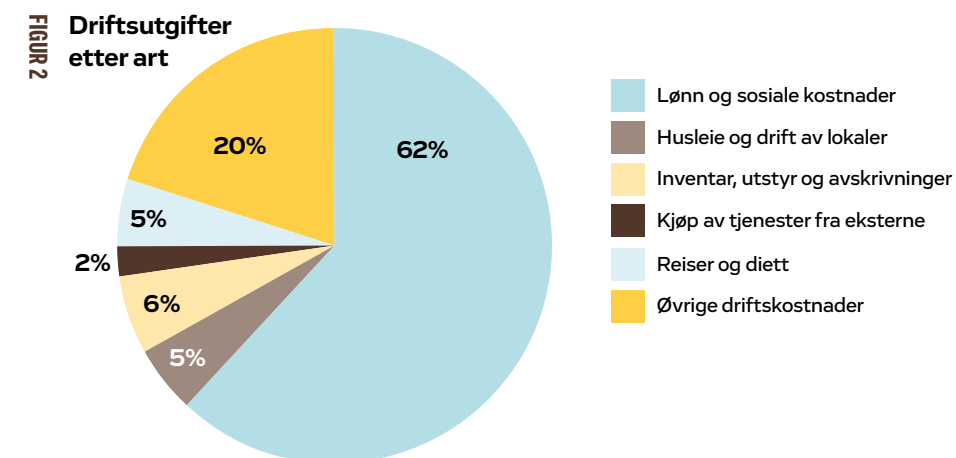
Nedenfor presenteres informasjon om Kulturminnefondets ressursramme og ressursbruk pr. 31.12.2018.

Tildeling

Kulturminnefondets samlede bevilgning på 112,1 mill kroner, økte med 9 % i 2018 og utgjorde 8,3 mill kroner. I tillegg mottok Kulturminnefondet refusjoner fra folketrygden. Kulturminnefondet henviser til del VI. Årsregnskap for nærmere forklaringer og vurderinger av vesentlige forhold ved Kulturminnefondets regnskap.

Driftsutgifter

Utgifter til drift av administrasjonen og styret er i 2018 kr. 19.384.311. Kakediagrammet i figur 2 viser sammensetningen av driftsutgiftene etter art i 2018.

Figur 2 Lønn og sosiale utgifter utgjorde 11,7 mill kroner og 61 % av driftsutgiftene pr 31.12.2018. Dette er en øking i forhold til 31.12.2017. Kulturminnefondet har ved utgangen av året 17 ansatte og 2 traineer, og utførte 16,7 årsverk i 2018. Antall årsverk er økt med 1,3 % i forhold til året før.

June Haugom Wintervold

- Det var så gøy å få komme inn i Rasmusgården og kikke litt her og kjenne på stemningen, bestefaren min har nemlig bodd og vokst opp her! Jeg kan bare forestille meg hvordan livet var i dette lille huset i Storgata. Det er også spennende hvordan denne gata er bygget opp på en måte som skal få den til å se lengre ut, og jeg liker veldig godt de små, trange vetene i rørosgatene.

Rasmusgården

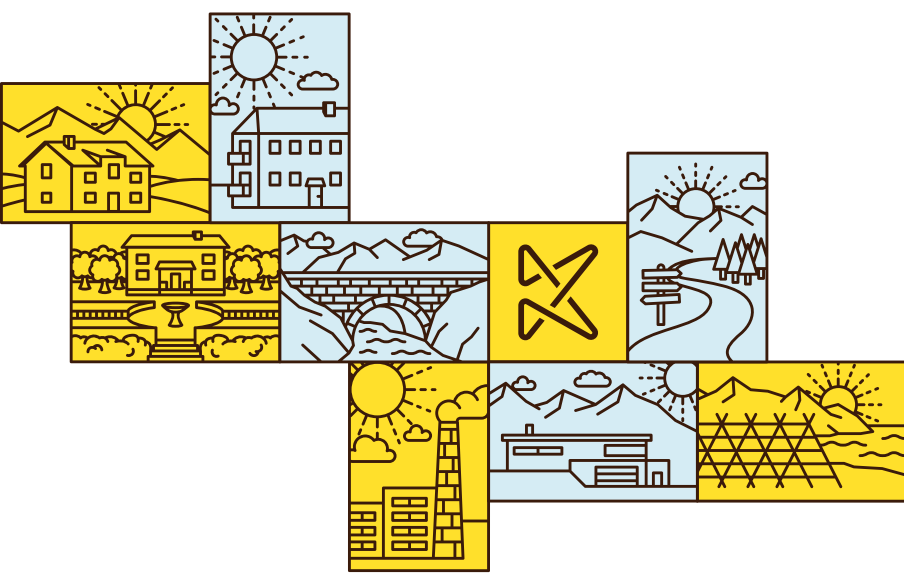
Rasmusgården er en av de eldste sentrumsgårdene på Røros, og et godt eksempel på en vanlig bergverksarbeidergård. Den ligger i Storgata, eller Bergmannsgata som det nå heter, og har historie tilbake til 1600-tallet. Siden 1800-tallet er Rasmusgården så å si uendret, og den ble fredet i 1940. Før i tiden hørte det også en seter til, og både verksarbeid og gårdsdrift betød mye for økonomien til de som bodde her.

JUBILEUMSSEMINAR PÅ GRØNA

Skreia, Hedmark

Som et ledd i jubileumsfeiringen til Kulturminnefondet ble det 20. juni arrangert et jubileumsseminar på Grøna skyssstasjon på Skreia. Kvelden før seminaret ble det sendt en live-sending på Facebook med "Einars spørretime", der seerne sendte inn spørsmål i forkant og underveis og Einar Engen besvarte. Det ble også en samtale med eieren av Grøna, Per Idag Vingebakken. Fagseminaret tiltrakk seg rundt 50 deltakere, som fikk informasjon av blant annet kommune og fylkeskommune, Fortidsminneforeningen og Kulturminnefondet. I tillegg hadde Vingebakken invitert håndverkere som demonstrerte ulike teknikker på tunet. Alle besøkende fikk omvisning på gården, og jubileumsboken "Fornemelse av fortida - fordel for framtida" ble presentert og gitt til de fremmøtte.

FORMIDLINGSSTIPEND OG HÅNDVERKSSTIPEND

Berit Osmundsen fekk Kulturminnefondets nasjonale formidlingsstipend i 2019. Ho har, med sin iver og entusiasme, blåst nytt liv i båtbyggjartradisjonen i Os i Hordaland. Grunngevinga er den store innsatsen som ho gjer for å setja søkeljoset på trebåtar generelt og Oselvar-båten spesielt.

Berit Osmundsen er til daglig båtbyggjar og fagleg ansvarleg ved Oselvarvekstaden i Os, sør for Bergen.

Det er blant fleire Margunn Lyhammer som har nominert Osmundsen, og i nominasjonen står det:

– Berit er levande oppteken og entusiastisk for alle deler av faget sitt. Ho har med stor entusiasme dei siste åra gjort sitt for å blåse nytt liv i engasjement rundt trebåtar generelt, og Oselvar-båten spesielt. Hennes evne til å formidla, og entusiasmen omkring faget har smitta over på mange i og rundt Os. Oselvaren er kåra til Noregs nasjonalbåt, og Berit formidlar med stor iver både historia og dagens bruk av båten, og er ein stolt del av båtbyggjartradisjonen ved Oselvo.

Håkon Telnes Fjågesund mottok håndverksstipendet under handels- og landbruksmessene Dyrsku'n i Seljord i september. Han fikk stipendet for den store innsatsen han har lagt ned for å tilegne seg kunnskap om tradisjonshåndverk, samt arbeidet med dokumentasjon av eldre håndverkstradisjoner.

Det er Ånond Versto og Marthe Hauge-rud som har nominert Fjågesund, og i nominasjonen sier de:

- Håkon er en ildsjel av de sjeldne, som brenner sterkt for tradisjonshåndverk og lokalhistorie. Vi er overbevist om at han kommer til å bli helt sentral i håndverket i Telemark i årene fremover, og at dette stipendet vil kunne inspirere til det videre arbeidet.

Fjågesund har gått båtbyggerlinja på Fosen Folkehøyskole, med en bachelor i arkeologi fra NTNU. Han tar nå en bachelorgrad i tradisjonelt bygghåndverk ved NTNU. Ved siden av arbeider han på fredete og verneverdige hus i Vest-Telemark, der han opparbeider seg stor kompetanse og dokumenterer arbeidet nøye.

Tidligere stipendmottakere

Formidlingsstipend

2017:
Bror Ivar Salamonsen
2016:
Marita Bett Aakre
2015:
Erik Alfred Tesaker
2014:
Else Rønnevig

Håndverksstipend

2017:
Peder Alme
2016:
Ingunn Undrum
2015:
Hans Andreas Lien
2014:
Ove Grytbak

FORHOLD KULTURMINNEFONDET ER BEDT OM SÆRSKILT RAPPORTERING PÅ

Risikostyring/analyser

Kulturminnefondet jobber kontinuerlig med å forbedre virksomhetens internkontroll. Internkontrollen skal gi rimelig grad av sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder: målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering, og overholdelse av lover og regler.

Med utgangspunkt i IKT-strategien for miljøforvaltningen 2016-2020, mottok etatene i 2016 en føring fra Klima- og miljødepartementet (KLD), som oppfordret etatene til å etablere en felles systemløsning for tilskuddsforvaltning. I påvente av en samordningsprosess og etatenes eventuelle beslutninger om å inngå i et felles system, avventet Kulturminnefondet ytterligere oppdateringer og videreutvikling av sitt gjeldende system for tilskuddsforvaltning. Kulturminnefondet måtte derfor beslutte om det skulle satses videre på Lykillinn, eller om vi skulle velge en alternativ systemløsning i tråd med føringen fra KLD.

I 2018 har Kulturminnefondet derfor vurdert sårbarhet og usikkerhet knyttet til Kulturminnefondets elektroniske system for tilskuddsforvaltning, Lykillinn. Bakgrunnen for det kvalitative utredningsarbeidet var føringen fra KLD om at etatene i miljøforvaltningen skal benytte Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS), samt vurderinger knyttet til utviklingssetterslepet i dagens system.

Etter vurdering av flere alternativer, vedtok Kulturminnefondets styre i mai 2018, at ESS best ivaretar Kulturminnefondets fremtidige behov.

I august 2018 ble det etablert et prosjekt, sammen med Miljødirektoratet, med mål om å tilpasse og utvikle ESS til Kulturminnefondet. I takt med prosjektets ulike faser, benytter Kulturminnefondet risiko- og sårbarhetsanalyser, ved utviklingen av prosjektet.

Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

I fellesføringen i tildelingsbrevet 2018 står det at «offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Kulturminnefondet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølgingen

av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Kulturminnefondet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet».

Fellesføringen er knyttet til virksomhetenes oppfølging av de pliktene de er pålagt som oppdragsgivere gjennom lov om offentlige anskaffelser. Dette gjelder blant annet krav til attest for skatt- og avgift, krav til lønns- og arbeidsvilkår og kontroll med leverandørkjeden. Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, stiller særskilte krav til lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i virksomheter, som er leverandører til det offentlige.

Kulturminnefondets oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører bygger på en risikovurdering i anskaffelsesgjennomføringen. Ved inngåelse av ny avtale på renholdstjenester ble det etterspurt og fremlagt dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkår.

Kulturminnefondet utvidet i 2018 leieavtalen med huseier. Huseier benytter et lokalt entreprenørfirma til utbyggingen. Kulturminnefondet har vurdert risikoen for arbeidslivskriminalitet som lav i prosjektet, men har fått dokumentert at krav til lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i det kommende prosjektet, er ivaretatt i avtalen mellom huseier og entreprenør.

Personellmessige forhold

Kulturminnefondet er med i en regional trainée-ordning, kalt «Fjelltrainée», i regi av Rørosregionen Næringshage, sammen med 24 bedrifter og offentlige virksomheter. Kulturminnefondet vil i perioden august 2018 - august 2020 ha to trainéer.

Likestilling og mangfold

Tabellen på neste side viser at kjønnsfordelingen ved Kulturminnefondet er på henholdsvis 63 prosent kvinner og 37 prosent menn.

Kjønnsbalanse, andel kvinner

	Totalt	Ledernivå *	Høyere lønnede rådgivere**	Saksbehandlere***
Kulturminnefondet	63 %	33 %	80 %	69 %

* Ledernivå omfatter direktør, underdirektør og kontorsjef

** Høyere lønnede rådgivere, seniorrådgivere

*** Saksbehandlere omfatter rådgiver og førstekonsulent

HMS/arbeidsmiljø

Høsten 2017 ble det, etter vedtak i Kulturminnefondets arbeidsmiljøutvalg, igangsatt arbeid med utvikling av en HMS-håndbok. Målsetningen er at HMS-arbeidet skal bidra til et helsefremmende og inkluderende arbeidsmiljø, som stimulerer til arbeidsglede og engasjement, i tråd med Kulturminnefondets verdigrunnlag og samfunnsoppdrag. Arbeidet ble sett i sammenheng med det generelle internkontrollarbeidet ved virksomheten, og ble forankret i internkontrollforskriften og Kulturminnefondets langsiktige strategi. HMS-håndboken ble fremlagt og godkjent av AMU 12.09.18, og lagt frem for styret i desember 2018.

Kulturminnefondet har gode og hensiktsmessige lokaler. Økt arbeidsmengde og nyansettelser har medført at Kulturminnefondet har behov for økt plass. Kulturminnefon-

det signerte i 2018 en utvidet leieavtale med huseier, som innebærer ombygging av en tilliggende driftsbygning.

IA-avtalen og sykefravær

Kulturminnefondet har vært en IA-bedrift, og har hatt samarbeidsavtale med NAV Arbeidslivssenter, for å redusere sykefravær, fremme inkludering og øke avgangsalderen fra arbeidslivet. Kulturminnefondet samarbeider også med Bedriftshelsetjenesten i Fjellregionen, innenfor deler av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Kulturminnefondet har svært lavt sykefravær, og det er ubetydelige kjønnsforskjeller i sykefraværstatistikken.

Totalt sykefravær, inklusiv egenmeldinger og legemeldt sykefravær pr 31.12.2018, var på 5,3 pst, og henholdsvis 2,2 pst. for menn og 7,1 pst. for kvinner.

Utviklingen i sykefravær

TABELL 8

	2016	2017	2018
Sykefravær inkl. egenmelding	2,0 %	1,7 %	5,3 %
Legemeldte	0,8 %	0,5 %	3,8 %
Kvinner	2,5 %	1,8 %	7,1 %
Menn	0,7 %	1,7 %	2,2 %

Tabell 8 viser sykefraværet oppgitt i %. Det lave sykefraværet er en god indikasjon på at Kulturminnefondet har lyktes med å skape et godt arbeidsmiljø. Det understrekes samtidig at få antall ansatte påvirker totalandelen sykemeldte i stor grad når ansatte blir sykemeldt.

Livsfasetilpasset personalpolitikk

Kulturminnefondet fører en livsfasetilpasset personalpolitikk. Det gir mulighet for et livslangt arbeidsliv for alle ansatte, og sikrer god balanse mellom arbeid, familie og fritid. Kulturminnefondet skal være en likestilt arbeidsplass, der kvinner og menn på alle nivå har like muligheter for medbestemmelse, påvirkning og rimelig lønnsutvikling. Kulturminnefondets lønnspolitikk fra 2013 ble i 2018 revidert og reforhandlet mellom partene. Ny, vedtatt lønnspolitikk ble lagt til grunn ved årets lønnsforhandlinger.

Kulturminnefondet ønsker å være en inkluderende arbeidsplass. I forbindelse med rekruttering til nye stillinger er det fokus på mangfold og likestilling, både i kunngjøringen og i selve ansettelsesprosessen. Ved utvidelse av lokalene legges det vekt på størst mulig grad av universell utforming.

Varsling

I henhold til arbeidsmiljøloven har Kulturminnefondet etablerte rutiner for ivaretagelse av varslere, samt tilrettelagt forholdene for varsling. Kulturminnefondet har pr. 31.12.2018 ikke mottatt varslersaker.

VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

”Tiltakene som blir gjennomført med Kulturminnefondets støtte, bidrar til utvikling av lokalsamfunn og lokalt næringsliv.

Kulturminnefondet er opprettet som en rendyrket tilskuddsordning og et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner. Ordningen er et effektivt bidrag til arbeidet med å forbedre rammevilkårene for private eiere av kulturminner og dermed stimulere til økt verneinnsats.

Styret er opptatt av at det er de private eierne som er hovedprioriteringen for Kulturminnefondets tildelinger, og ønsker å forsterke fokuset på kulturminner som skal være i bruk etter istandsetting. Det vil være særlig fokus på prosjekter som bidrar til næringsutvikling i tilknytning til kulturminnene.

Vern gjennom bruk

Gjennom et målrettet og systematisk arbeid har kulturminneforvaltningen lagt vekt på «vern gjennom bruk», da dette er den beste forvaltningen av kulturminnene. Det er mange eksempler på at kulturminner som fyller en funksjon, blir vernet mot forfall, og dette er i seg selv en forsikring mot tap av kulturminneverdier.

Utløser stor samfunnsnytte

Tiltakene som blir gjennomført med Kulturminnefondets støtte, bidrar til utvikling av lokalsamfunn og lokalt næringsliv. Dette er en av konklusjonene i en stor samfunnsøkonomisk analyse som Menon Economics har utarbeidet. Satsingen på kulturminner som ressurs fører til en positiv utvikling av byer og steder.

En betydelig andel av kulturminnene som får støtte, endres fra å ikke være i bruk, til å bli brukt som bolig eller til næringsvirksomhet, som servering- og overnattingssted etter restaurering. Dette fører til en bruksendring som øker kulturminnets samfunnsnytte ved at flere tar det i bruk og får glede av at det blir tilgjengelig for flere.

Stor søknadsmengde

Det er grunn til å regne med at søknadsmengden framover fortsatt vil øke. Dette fordi det er et stort behov for statlig drahjelp, både faglig og økonomisk, i bevaringen av verneverdige kulturminner. Men også fordi Kulturminnefondet nå har løpende søknadsfrist og kort saksbehandlingstid. Tilskuddsordningen blir stadig bedre kjent og mer synlig.

Organisering

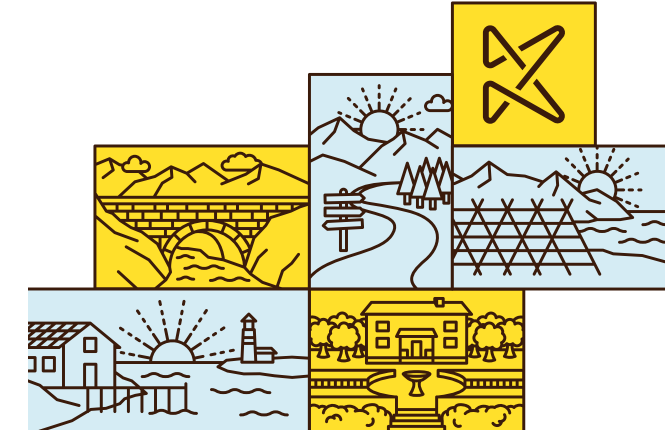
Kulturminnefondets organisering som et statlig foretak underlagt Klima- og miljødepartementet, med et eget styre, er avgjørende for å fortsatt kunne være et lavterskeltilbud for alle private eiere av kulturminner. Kulturminnefondet må fortsatt være fristilt fra den øvrige kulturminneforvaltningen.

Kulturminnefondet vurderer sin evne til å nå fastsatte mål, og levere forventede resultater på lengre sikt, som god.

Kulturminnefondets evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte, vurderes som god. Det er et prioritert område å videreutvikle kompetansetjenestene som Kulturminnefondet står ansvarlig for i de kommende år. Disse tiltakene er så sentrale i strategien for utvikling og evne til å lykkes med samfunnsoppdraget, at ledelsen har et spesielt fokus på omfanget av og kvaliteten på disse tiltakene. Vi ser for oss en økende bruk av ny teknologi både i søknadsprosessen og i den daglige driften.

Det er Kulturminnefondets intensjon, i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, å utvikle og initiere tiltak som ytterligere vil styrke vår evne til å arbeide opp mot de ønskede effektene for vår primære målgruppe - private eiere av verneverdige kulturminner.

Helen Bjørnøy
Røros, mars 2019
Styreleder Helen Bjørnøy

HARASTØLEN SANATORIUM

Luster, Sogn og Fjordane

Harastølen åpnet i 1902 som et sanatorium for tuberkulosepasienter, og ble senere brukt som psykiatrisk sykehus og asylmottak. Bygningen er plassert i fjellsiden 500 meter over Lustrafjorden. Etter å ha stått tomt i 20 år bærer bygningen stort preg av forfall og det har vært en pågående diskusjon om det skal rives eller ikke. Nåværende eier vil bevare det og ønsker å starte hotellvirksomhet med verdiskapning og næringsutvikling. Kulturminnefondet støtter prosjektet med 3,8 millioner kroner til tiltak på tak, vinduer, dører og utvendige fasader.

”Kulturminnefondet er et lavterskeltilbud med enkel og grei søknadsprosess, som er viktig for eiere som gjerne vil bruke tiden på å bevare kulturminner.

Ola Elvestuen, klima- og miljøminister

LEDELSESKOMMENTAR TIL ÅRSREGNSKAPET 2018

Formål

Norsk kulturminnefond (Kulturminnefondet) ble opprettet i 2002 og er underlagt Klima- og miljødepartementet. Kulturminnefondet er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter med eget styre. Kulturminnefondet er statens viktigste virkemiddel for å nå det nasjonale målet om å minimere bortfallet av verneverdige kulturminner. Kulturminnefondets unike rolle er å være et statlig lavterskeltilbud til private eiere av verneverdige kulturminner.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra til Klima- og miljødepartementet i instruks om økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Kulturminnefondets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2018 ble Kulturminnefondet tildelt en ramme på kr 112 170 000. Det er gitt tilsagn om tilskudd til bevaring av kulturminner inntil kr 108 967 900, mens det i løpet av

året er tilbakekalt/reduert tilskudd på kr 16 772 162. Av dette beløpet er kr 11 556 235 satt av som «Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer» og øremerket tilskudd i 2019.

Det ble utført 16,6 årsverk i 2018 – en liten økning i forhold til fjoråret.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Kulturminnefondet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2018. Beretningen vil bli publisert på Kulturminnefondets nettsider så snart dokumentet er mottatt fra Riksrevisjonen.

Røros 7. mars 2019

Helen Bjørnøy, styreleder

Simen Bjørgen, direktør

REGNSKAPSPRINSIPP

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Regnskap for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene").

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra overordnet departement innbetalt til sin bankkonto og beholdninger på oppgjørskonto overføres til nytt år.

Nettobudsjetterte virksomheter har en forenklet rapportering til statsregnskapet, og oppstillingen av bevilgningsrapporteringen reflekterer dette.

Oppstillingen omfatter en øvre del som viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Midtre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank.

OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING 31.12.18

Samlet tildeling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Samlet tildeling for 2018
1432	Norsk kulturminnefond	50	112 170 000
Sum utgiftsført			112 170 000
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note*	Regnskap 2018
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		16	160 473 307
Endringer i perioden			11 908 209
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			172 381 516

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet

Konto og tekst	Note	2018	2017	Endring
Beholdning på konto i Norges Bank	16	172 381 516	160 473 307	11 908 209

FRA JUBILEUMSFEIRINGEN PÅ RØROS I MARS.

ÅRSREGNSKAP 2018

Prinsippnote SRS

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling). Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultatteffekt.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarende NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarende derfor årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK).

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger. Kontorinventar og datamaskiner (PCer, mobiler, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse.

Avregninger

Nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, er finansiert av avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet, virksomhetskapital eller ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiende-

ler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbe-

talinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Andre forhold

Kulturminnefondet er ikke inkludert i nettoføringsordningen for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift, jf. Rundskriv R-116. Kulturminnefondet blir revidert av Riksrevisjonen.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	19 384 311	17 520 317
Salgs- og leieinntekter	1	0	0
Andre driftsinntekter	1	0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>19 384 311</i>	<i>17 520 317</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	11 760 574	10 697 469
Avskrivninger	3,4	924 728	861 613
Andre driftskostnader	5	6 699 010	5 961 235
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>19 384 311</i>	<i>17 520 317</i>
Driftsresultat		0	0
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Tilskuddsforvaltning			
Utbetalinger av tilskudd til andre	6	76 870 343	62 461 093
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	6	76 870 343	62 461 093
<i>Sum tilskuddsforvaltning</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

Balanse - Eiendeler	Note	31.12.2018	31.12.2017
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende immaterielle eiendeler	3	4 868 236	1 138 980
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 022 413	1 078 264
Sum anleggsmidler		5 890 649	2 217 243
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
II Fordringer			
Kundefordringer	7	0	4 888
Andre fordringer	8	15 332	0
III Kasse og bank			
Bankinnskudd	9	172 381 516	160 473 307
Kontanter og lignende	9	3 040	40
Sum omløpsmidler		172 399 888	160 478 234
Sum eiendeler		178 290 537	162 695 478

Balanse – statens kapital og gjeld	Note	31.12.2018	31.12.2017
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapskapital			
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet		0	0
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3, 4	5 890 649	2 217 243
Sum statens kapital		5 890 649	2 217 243
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			0
II Annen langsiktig gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		35 378	544 246
Skyldig skattetrekk		537 160	453 061
Skyldige offentlige avgifter		285 318	386 541
Avsatte feriepenger		1 062 571	944 524
Ikke inntektsført bevilgning	10	11 556 235	14 639 690
Annen kortsiktig gjeld	11	158 923 226	143 510 173
Sum gjeld		172 399 888	160 478 234
Sum statens kapital og gjeld		178 290 537	162 695 478

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter

	31.12.2018	31.12.2017
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		
Innbetalinger		
innbetalinger av bevilgning	112 170 000	103 898 000
innbetalinger av tilskudd og overføringer	197 698	388 921
andre innbetalinger	321 826	701 154
Sum innbetalinger	112 689 524	104 988 075
Utbetalinger		
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	-6 699 010	-6 506 260
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-8 690 142	-8 022 184
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-3 568 561	-3 306 240
andre utbetalinger	-355 125	
Sum utbetalinger	-19 312 838	-17 834 684
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter * (se avstemming)	93 376 685	87 153 391
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
utbetalinger ved kjøp av eiendeler og varige driftsmidler	-4 598 133	-345 391
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 598 133	-345 391
Kontantstrømmer knyttet til overføringer		
Innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (note 6)	-92 195 738	-83 201 925
Utbetalinger av tilskudd og overføringer til andre (note 6)	15 325 395	20 740 832
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	-76 870 343	-62 461 093
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	11 911 209	24 345 990
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	160 473 347	136 127 357
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.8	172 384 556	160 473 347

Avstemming	31.12.2018	31.12.2017
avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	0	0
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	0	0
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
ordinære avskrivninger	924 728	861 613
nedskrivning av anleggsmidler	0	0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-4 598 133	-345 391
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3 673 405	-516 222
endring i beholdninger av varer og driftsmateriell		0
endring i kundefordringer	4 888	3 300
endring i leverandørgjeld	-508 868	28 169
endring i ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer	-3 083 455	3 691 980
effekt av valutakursendringer	0	0
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	4 598 133	345 390
Poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer	76 870 343	62 461 093
korrigerende avsetning for feriepenger	0	0
endring i andre tidsavgrensingsposter	15 495 644	20 623 458
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	93 376 685	87 153 390

Noter til årsregnskap

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2018	31.12.2017
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning	23 057 717	17 004 095
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-4 598 133	-345 391
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	924 728	861 613
Sum inntekt fra bevilgninger	19 384 311	17 520 317
Sum driftsinntekter	19 384 311	17 520 317

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Lønninger	8 526 672	7 991 495
Feriepenger	1 102 496	1 009 923
Arbeidsgiveravgift	595 064	633 642
Pensjonskostnader*	1 300 951	958 674
Sykepenger og andre refusjoner	-236 963	-388 921
Andre ytelser	472 354	492 656
Sum lønn og sosiale kostnader	11 760 574	10 697 469
Antall årsverk:	16,6	15,4

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2018 er 11,95 prosent. Premiesatsen for 2017 var 10,80 prosent.

Note 3 Immaterielle eiendeler

Programvare og lignende rettigheter	31.12.2018	31.12.2017
Anskaffelseskost pr. 01.01.	5 639 932	5 639 932
Tilgang i året	4 189 604	0
Anskaffelseskost	9 829 535	5 639 932
Akkumulerte avskrivninger pr. 01.01.	4 500 952	4 097 478
Ordinære avskrivninger i året	460 348	403 473
Balanseført verdi 31.12.	4 868 236	1 138 981
Avskrivningssatser (levetider)		5 år / lineært

Note 4 Varige driftsmidler

Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	31.12.2018	31.12.2017
Anskaffelseskost 01.01.	3 196 154	2 850 763
Tilgang i året	408 529	345 391
Anskaffelseskost	3 604 684	3 196 154
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	2 117 891	1 659 751
Ordinære avskrivninger i året	464 380	458 140
Balanseført verdi 31.12.	1 022 413	1 078 263
Avskrivningssatser (levetider)		3-10 år lineært

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	674 140	665 388
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	899
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	273 000	239 821
Leie maskiner, inventar og lignende	227 481	207 625
Mindre utstyrsanskaffelser	129 501	118 617
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	73 632	46 767
Kjøp av fremmede tjenester	421 309	936 158
Reiser og diett	968 044	1 016 071
Tap og lignende	4 888	0
Øvrige driftskostnader *	3 927 014	2 729 889
Sum andre driftskostnader	6 699 010	5 961 235

*Øvrige driftskostnader

	31.12.2018	31.12.2017
Kontorkostnader	1 957 989	1 170 840
Kommunikasjon (telefon, data, porto)	563 668	564 608
Reklame/informasjon/representasjon	1 108 432	620 415
Andre driftskostnader	269 925	374 025
Sum øvrige driftskostnader	3 927 295	2 729 888

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler *

Varighet	1 til 5 år	Over 5 år	Sum
Husleieavtaler	670 840	0	670 840
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	126 000	0	126 000
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	30 000	0	30 000
Øvrige leieavtaler	0	0	0
Sum leieavtaler	826 840	0	826 840

*Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2018	31.12.2017
Utbetaling av tilskudd til andre	76 870 343	62 461 093
Sum utbetalinger av tilskudd til andre	76 870 343	62 461 093
	31.12.2018	31.12.2017
Tilskudd til kommuner	50 000	0
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	7 713 000	4 534 000
Tilskudd til finansielle foretak	26 193 000	21 179 500
Tilskudd til husholdninger	69 983 000	64 613 000
Tilskudd til ideelle organisasjoner	5 141 000	8 845 500
Tilskudd og stønader fra staten til andre	109 080 000	99 172 000
Tilbakekalte tilskudd kommuner		-206 000
Tilbakekalte tilskudd ikke-finansielle foretak	-529 600	-191 600
Tilbakekalte tilskudd finansielle foretak	-1 218 125	-1 143 250
Tilbakekalte tilskudd til husholdninger	-14 317 037	-13 150 625
Tilbakekalte tilskudd til ideelle organisasjoner	-819 500	-1 278 600
Tilbakekalte/reduuerte tilskudd	-16 884 262	-15 970 075
Sum tilskudd og tilbakekallinger	92 195 738	83 201 925
Ikke utbetalte, tildelte tilskudd	-15 325 395	-20 740 832
Utbetalte tilskudd i 2018	76 870 343	62 461 093

Note 7 Kundefordringer

	31.12.2018	31.12.2017
Kundefordringer til pålydende	0	4 888
Sum kundefordringer	0	4 888

Note 8 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2018	31.12.2017
Andre forskuddsbetalte kostnader	15 332	0
Sum andre kortsiktige fordringer	15 332	0

Note 9 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2018	31.12.2017
Innskudd statens konsernkonto	172 381 516	160 473 307
Kontantbeholdninger	3 040	40
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	172 384 556	160 473 347

Midler innestående på bank må sees i sammenheng med ikke utbetalte tilskudd.

Note 10 Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer

	31.12.2018	31.12.2017	Endring
Oppgave 1 Tilskudd	-11 556 235	-14 639 690	-3 083 455
Sum ikke inntektsført bevilgning fra fagdepartementet	-11 556 235	-14 639 690	-3 083 455

Note 11 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2018	31.12.2017
Annen gjeld til ansatte	1 112 591	1 415 963
Påløpte kostnader	129 815	-78 350
Annen kortsiktig gjeld	157 680 819	142 172 560
Sum annen kortsiktig gjeld	158 923 226	143 510 173

”Vi ser at framtidig bruk av kulturminnet er avgjørende for bevaring. Når eierne lykkes i å ivareta kulturhistoriske verdier, resulterer dette som regel i næringsutvikling som gir lønnsomhet. Dette gir muligheter for å holde kulturminnet i stand også i framtida.

Simen Bjørgen, direktør i Kulturminnefondet

NORSK KULTURMINNEFOND
Bergmannsgata 17
7374 RØROS

Revisjon av årsregnskapet for Norsk Kulturminnefond 2018

Vedlagt følger revisjonsberetningen for Norsk Kulturminnefondets årsregnskap for 2018.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens regnskap i samsvar med lov og instruks om Riksrevisjonen og internasjonale standarder for offentlig revisjon.

Offentliggjøring av revisjonsberetning

Revisjonsberetningen er Riksrevisjonens konklusjon på gjennomført finansiell revisjon. Denne revisjonen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet i lov om Riksrevisjonen § 18 2. ledd.

Riksrevisjonen vil derfor oppfordre til at revisjonsberetningen publiseres sammen med årsregnskapet.

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Lars Christian Møller
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur.

Kopi til: KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Vedlegg: Revisjonsberetning

NORSK KULTURMINNEFOND
Org. nr.: 985980101

Riksrevisjonens beretning

Til Norsk Kulturminnefond

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Norsk Kulturminnefondets årsregnskap for 2018. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer, oppstilling av bevilgningsrapportering og virksomhetsregnskap, inklusive kontantstrømpoppstilling og noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018.

Virksomhetsregnskapet viser at sum driftsinntekter er 19 384 311 kroner, driftsresultat 0 kroner og utbetalinger av tilskudd til andre 76 870 343 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening gir Norsk Kulturminnefondets årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger for 2018, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Vi mener videre at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av virksomhetens resultat for 2018 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2018, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og ledelsen har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betyggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoene for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om regnskapsestimater og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Vi kommuniserer med ledelsen og styreleder, og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterleversrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 29.04.2019

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Lars Christian Møller
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

Sara Norvik

- Kulturarv for meg er ensbetydende med Røros. Det er historie, gruver og gamle flotte trebygninger. Det vakreste jeg vet er å sparke til skolen gjennom Bergstaden en kald og klar vinterdag, når snøen ligger langt oppover tømmerveggene og frosten har satt isroser i de gamle vinduene på husene, da kjenner jeg en glede og god følelse i hele kroppen - tenk det at vi lever og bor i et gammelt museum! Jeg blir skikkelig stolt.

Pressemuseet, redaksjonen

I 1891 flyttet rørosavisa Fjeld-Ljom inn i avishuset med påler i kanten av Hitterelva. Helt fram til 1974 satt journalistene krumbøyd over penn, papir og senere skrivemaskin ved disse skrivebordene. Dampen fra redaktørens pipe lå tett, og jakten på lokalnyheter intens. I 1986 ble avishuset museum, og Pressemuseet Fjeld-Ljom er i dag det eneste komplette, gammeldagse avistrykeri i Norden.

Sander Bekkos Holm

- Det er noe helt spesielt med gata og de gamle husene på Røros. Jeg føler meg heldig som bor her. Røros har en spennende historie, en viktig historie, som det er lett å komme på når man går omkring i Bergstaden. Jeg synes det er fint at vi blir minnet på hvorfor Røros er som det er, og hvordan livet var her før i tida.

Bergskrivergården

I dag har lensmannskontoret tilhold i bygningen hvor Røros Kobberverk hadde sin administrasjon. Bergskriveren hadde kontor i første etasje, og bodde i annen etasje. Senere var det bergverksdirektøren som bodde i andre etasje. Her møttes også Bergretten, kobberverkets egen domstol.

